

Solmaz Amanova

*Su satan Abbas,
Bülbül və Qızılgül
haqqında nağil*

Хары бюльбюль

Цветёт в Шуше жёлтый цветок
Над ним соловей распевает.
Печально глядит на Восток
И слезы ручьём проливает.

Xarı bülbül

Şuşanın xarı gülü
Gəmli sarı bülbülü
Göz yaşlarını tökür
Vətənsiz solur-solur!

2015
К

Легенда о соловье и розе

Жизнь так не проста и бурлит как река.
Хватает в ней горя и страха.
В прекрасного юношу, но бедняка
Влюбилась дочь грозного шаха.

Об этом отцу доложили когда,
Правитель разгневался очень.
Как-будто бы статуей стал из льда,
Гонца к себе вызвал он срочно.

Приказ дал к соседнему шаху скакать
Коня не жалея при этом.
Решил свою дочку он замуж отдать
За глупого сына соседа.

Позора никак допустить он не мог
Не внял он девичьему плачу.
Красавицу дочь посадил под замок
И сразу день свадьбы назначил.

Казалось бы меры все принял отец
На дочку всерьёз разозлённый,
Но юноша храбрый проник во дворец -
Сквозь стены проходит влюблённый.

Он встретился с милой, застрял в горле ком,
Заплакали оба от горя.
Быть вместе богатой нельзя с бедняком
И с шахом великим не спорят.

Взмолилась дочь шаха: "Великий Аллах!
Я жить с нелюбимым не в силах,
Уж лучше бы птицей парить в облаках,
Ты дай, милосердный, мне крылья".

А

ав

Р

А

Е

А

Х

F. Köçerli adına
Azərbaycan Milli Sənət Muzeyi
1999. 1. 15.
INVENTORY 86666

X

Аллах еѐ в розовый куст превратил
Решил, что ей будет так лучше.
Отца бессердечного в шип обратил
Ведь шах был при жизни колючим.

O

А юноша смелый наш, стал соловьѐм
До смерти он пел розе красной,
Колол его шах своим острым шипом,
Но кровь пролилась не напрасно.

C

Не мог он покинуть свою Гызылгюль
И кровью ее орошая,
Доказывал всем голосистый Бюльбюль
"Любовь есть на свете большая"!

A

Bülbül və qızılgül Haqqında əfsanə

V

Həyat adi deyil, gurlayan çaydır
Onda kədər də var, qəm də , qorxu da
Vuruldu çox kasıb gəncə şah qızı
Bu işə məttəl qalsa çoxu da.

Ə

Xəbəri olanda qəzəbləndi şah
Donub buz heykələ döndü bir anlıq.
Tez çapar çağırıb, o, amiranə
Qəzəbdən gözüne çökdü qaranlıq.

N

Əmr etdi:- Tez yetiş, sən qonşu şaha
Atına qamçı çək, səyirt dördnala.
Bəlkə razılaşıb gözəl qızımı
Özünün ağılsız oğluna ala.

D

2

18 fevral 1992

X

Acı göz yaşına məhəl qoymadı
Qızını qalada bağlı saxladı.
Ləkəni silməkçin, toy etsin deyə
Onu şah oğluna o, adaxladı.

O

Bağırıb hirsindən qəzəblə, kinlə:
-İşi öz yoluna qoymuşam,- dedi
Amma sevən gəncin gücü hayqırıb:
-Çox belə divarlar oymuşam,- dedi.

C

Qovuşdu sevənlər biri-birinə
Dərddən hönkür-hönkür ağladı onlar.
Böyük Şah önündə gücsüz sevginin
Tutub əl-qolunu bağladı onlar.

A

Şah qızı yalvardı:- Ey böyük Tanrı
Sevgisiz yaşamaq çətindir çətin.
Bir cüt qanad göndər, çevrilim quşa
Uçum səmasında bu səltənətin.

L

Qızılgül koluna çevrildi gözəl
Belə qərar verdi Tanrı bu işə:
-Bu kolun tikanı olsun Şah-ata
Onsuz da sancmağı eyləyib peşə.

I

İgid gənc bu gülün bülbülü oldu
Nəğmələr söylədi o gündüz-gecə.
Tikanlar qanını axıtdı onun
Al qan, al çiçəyə yaraşdı necə?!

Öz qızılgülünü atıb getmədi
Oldu qana qəltan, dözdü, dayandı.
Bu gül yuxusundan hər səhər erkən
Onun nəğməsilə qalxdı, oyandı.

3

26 fevral 1992

S

Продавец воды.

Вы на торговца взгляните водой
Летом и жарким, и пыльным.
Как напряжён его день трудовой
Бегаёт, словно посыльный.
Сколько ж воды продаёт он за день,
Сколько поит он бесплатно?
И сесть бы ему под дерево в тень
В жизни порой всё не складно.
Вечером хлеб ему надо купить,
Сыр, огурцы, зелень, масло...
А сможет ли деньги он накопить!
Жандарм аббаси* просит властно.
Так суетливо живёт человек
Стремится он всё к богатству.
Продавец воды в XXI век
Платит налог государству.

U

Su satıcısı

Tozlu torpaqlı isti yay günü
Dönüb su satana baxın bir daha.
Yorulub, üzülüb, tükənib gücü
İtirib ümidin nurlu sabaha.
Bir gündə nə qədər su satmaq olar
Pulsuz neçə susuz doyurub bu gün.
Dincəlmək, oturmaq ona haramdır
Tanrı belə həyat buyurub bu gün.
Pendir də, xiyar da, göy-göyərti də
Evinə çörək də almalıdır o.
Hələ onu qovan kəsin cibinə
Tapıb abbasi da salmalıdır o.
İnsan bu həyatın dolaylarında
Can atıb həmişə dövlətə-vara.
Verir hökumətin xəzinəsinə
Su satan bu gün də müəyyən para.

аббаси* - денежная единица

4

09 may 1992

L

Памятник

От войны Карабахской уставшие,
Окончательно сбившись с пути
По полям ишаки истоцдавшие
Ходят, бродят, чтоб пиццу найти.
Соловьи улетать собираются
Для врага не хотят они петь.
Но ослы вновь остаться стараются,
Сколько можно еще их терпеть?
Жизнь качается будто бы маятник,
То вперед побежит, то назад
Карабахскому ослику памятник
В Ереване поставить хотят.
Вместе долго с соседями прожили,
Но они, к сожаленью скажу,
Ходжалы, как Хатынь уничтожили
И разрушили нашу Шушу.
У врагов есть немало заступников
Ежедневно рвут глотки они,
Но Аллах покарает преступников
Верим мы, что их дни сочтены.

A

Ç

I

Abidə

Yorulub davadan, qandan, qadadan
Azır eşşəklər də getdiyi yolu.
Gəzib yem axtarır quru çölləri
Canları yorğunluq, əzabla dolu.
Düşməne nəğmələr söyləmək üçün
Bülbüllər bu eldən uçub gedəcək.
Ulaqlar qalmağa qərar veribdir
Yağının gözünü yağır edəcək.
Həyat da yerində durmur, dayanmır
O da hey yellənir arxaya, önə.
Yerevan abidə ucaldacaqdır
Qarabağda qalan ulaq şənində.
Çox uzun illərin qonşuluğunu
Təəssüf tapdadı, əzdi namərdlər.
Şuşanı dağıtdı, Xocalınısa
Xatintək məhv edib, sürdü namərdlər.
Boğazın yırtanlar onlara tərəf
Durdu, sıgalladı başlarını da.
Qoy tanrı onlarla haqq-hesab çəksin
Daş üstə qoymasın daşlarını da!

5

N

17 may 1992

Qaçqınlar Беженки
Behruz Kəngərli, Behruz Kəngərli, 1922.
графика, акварель, 13,9x18,5
Аз.Гос.Музей Искусств им. Р.Мустафаева

Qaçqın qızlar

Günəş nə isidir, nə də parlayır
Bu qaçqın qızları bürüyüb qorxu.
Gözəl gözlərinə baxın, onlara
Bolluca qəm-kədər sürüyüb qorxu.
Göy də şəfəqlərdən geyinməyib don
Dağlardan tökülən çay bulanıqdır.
Zəngəzur elinə gələn bələdan
Göy də matəm çəkib, ay bulanıqdır.
O vaxt nə biləydik çöllər boyunca
Yenidən erməni qovacaq bizi.
Kəndlər boşalacaq yesir qalacaq
Kədər dolduracaq boş qəlbimizi.
Yanan ev-eşiyin tüstüsü qalxıb
Qadın gözlərində yaşa dönəcəkdir.
Dərdləri ölçüyə gəlməyən qaçqın
Yurdundan atılmış daşa dönəcəkdir.

Беженки

Солнце больше не греет, не светит
И сковал души беженок страх.
Посмотрите на девочек этих
Сколько боли в недетских глазах.
В небе мало осталось лазури
В горных реках мутнеет вода.
Нам огромной беды **Зангезура**
Не забыть ни за что, никогда.
Мы не знали тогда, то, что в поле
Снова будут армяне нас гнать,
Что опять покидать будем сёла
И от пуль нам придётся бежать.
Загорелись дома, - и от дыма
Льются слёзы у женщин с детьми.
Горе беженцев неизмеримо
На земле - время злобы и тьмы.

К Ә L B Ә C Ә R

Старый Карабахец

Почему Карабахец с ружьём,
Потому, что не знает он точно,
Когда враг в его выстрелит дом,
И стрелять он в ответ должен срочно.
Почему Карабахец с ружьём?
Потому что вся жизнь изменилась.
И война, к сожаленью, кругом
Нет малейшей надежды на милость.
А её от врага и не ждём,
Ветер Правды однажды повеет.
И седой Карабахец с ружьём
Будет снова пахать, снова сеять.
Он ведь лёгких путей не искал
Орден и медалей достоин.
Он родное село защищал,
“Но один - не всегда в поле воин”.

Qoca Qarabağlı

Qoca qarabağlı silahla yatıb
Bilir ki, çətinə düşsə atacaq.
Onun yuvasına yaxın düşənə
Bu köhnə silahdan güllə çatacaq.
Nədən qarabağlı silahla yatıb?!
Çünkü dəyişibdir bütün həyatı
Yurdu od içində alışıb yanır
Dilindən yanğıyla axır bayatı.
Düşmən aman bilmir, mərhəmət bilmir
İnam küləkləri bir dəfə əsir.
Ağsaçlı qoca da əlində tüfəng
Bu yerdə düşmənin yolunu kəsir.
O nə ad gəzibdir, nə də ki, şöhrət
Nə də axtarıbdır ən rahat yolu.
Tək əldən səs çıxmaz, bunu bilsə də
Bir an qatlamayıb o polad qolu.

Qoca Qarabağlı
Старый Карабахец
Рзаев Асиф Гусейн оглы
1982 х/м 200x170
Аз.Гос.Музей Искусств
им. Р.Мустафаева

A**Ğ****D****Ə****R****Ə**

Волшебная рубаха

Панахали хана Джеваншира

Исторический город Шуша
 Неспokoйна народа душа.
 Если б знали, что горе придет,
 Что надолго земля так заснет,
 Мы б рубаху достали с музея
 Попросили бы хана и бея
 Снова встать на защиту отчины,
 Чтоб страна обрела смысл жизни.
 И прочли бы все суры с Корана*,
 Не тревожила б нас тогда рана.
 И волшебных рубашек нашили,
 Всю любовь свою в них бы вложили.
 Как Юсиф вернул зренье отцу,
 Она силу дала бы бойцу.
 Чтоб он Землю свою защищал,
 С Карабаха народ не съезжал.
 Как секрет нам рубахи раскрыть,
 Ремеслу с малых лет обучить.
 Лишь надежда одна на Аллаха
 Научить шить рубаху Панаха!

Sehrli köynək

Ey qədim şəhərim, qəhrəman Şuşa!
 Bu gün həqiqəti düşmüşük başa.
 Bilsəydik gələcək dağ boyda kədər
 Bu anı əldən bil, verməzdik hədə.
 Muzeydən götürüb sirli köynəyi
 Ruhuna yalvarıb biz xanın, bəyin
 Çağırıb dərdinə edərdik dərman
 Həyat mə'nasını itirib inan
 Köməyə gələrdi müqəddəs Quran*
 Onda göynətməzdi bir belə yaran.

*12 sura Korana ayatı 93,94, 95

* Quranın 12-ci surəsi 93, 94, 95 ayələr

8

17 iyun 1993

A**Ğ****D****A****M**

Bütün sevgisini yığıb bir yerə
 Sehirli köynəkdən tikərdi hərə.
 Geyib hər döyüşçü olardı bir nəfər
 Yusifin yolunu gedərdi əsgər.
 Qoruyub bir qarış yurdunu ərən
 Qoymazdı xalq olsun pərən və pərən.
 Köynəyin sirrini yoxdur açan kəs
 Bu sehiri açmağa böyükdür həvəs.
 Yalvarıb tanrıdan əlac diləyək
 Versin Pənahxanın köynəyin geyək!

Pənahəli xan Cavanşirin sehirli köynəyi.

XVIII əsr. Bakı, Nizami Gəncəvi adına ədəbiyyat muzeyi.

Волшебная рубаха Панахали хана Джеваншира.

XVIII век. Баку, Музей литературы им. Низами Гянджеви

9

23 iyul 1993

Сказка о продавце воды Аббасе, соловье и розе.

В старые времена, когда люди носили воду из рек и колодцев, жил-был юноша по имени Аббас. Целый день он трудился в караван-сараях, продавая воду. Летом, когда из дальних стран приходили караваны, ему приходилось бегать день и ночь, разносить воду приезжим. Со всех сторон только и слышалось:

Аббас, принеси воды, да побыстрее, да чтоб холодная была. Куда тебя черти побрали, я от жажды иссох!

Так кричали караванщики, но стоило им только выпить воды и утолить свою жажду, как они снова нападали на него:

— Твоя вода горячая, грязная, где ты только ее берешь? А кричали они так потому, чтобы не заплатить ему денег. За весь день он зарабатывал столько, что мог купить немного еды для своей семьи. Чего только не терпел Аббас, но иногда встречались и хорошие люди. Не имея денег, они могли поделиться хлебом, отблагодарить добрым словом. А однажды он увидел двух маленьких девочек. Они были в разорванных платьях, с изможденными лицами и печальными глазами. И столько тоски, грусти и боли было в этих детских глазах, что у Аббаса от жалости заняло сердце.

Он подошел к девочкам, предложил им воды, а после того, как они напились, спросил:

— Где ваши родители? Как вы сюда попали?

Девочки шепотом, дрожа от страха, поведали ему о том, что родителей убили армяне, их дом сожгли, а оставшиеся в живых убежали в лес. Они в это время были в лесу, собирали ягоды. Сельчане сообщили сестрам, что родители их убиты. Несколько дней они скрывались в лесу с другими, а затем все разошлись по разным дорогам, их же забрал с собой караванщик, который направлялся в город. Он поручил девочкам кормить и поить его овец. Сейчас он отдыхает, а они очень хотят есть. За все время своего рассказа слезы не останавливаясь текли у них из глаз. Аббас не мог пройти мимо этого горя и пока караванщик спал он повел девочек к себе домой. Дома его мама Натаван хала накормила сестер, искупала, одела их в чистую одежду и уложила спать. Аббас решил не возвращаться сегодня в караван-сарай. Так как опасался, что его могли видеть, когда он уводил девочек.

10

С

И впервые у него появилась возможность отдохнуть. Выйдя в сад, где щебетали птицы над цветущими розами, где зеленела трава, а на деревьях спели вишни, он вдруг запел, и эта песнь была о несчастных сиротках, о сожженных домах, о тяжелой доли его народа!

Э

Натаван хала знала, что у ее сына необыкновенный голос, так похожий на трели соловья, который ежедневно прилетал к ним в сад и громче других соловьев распевал песни. А соловьев в Шуше было много. Каждое утро они будили ее своим пением. Сад у неё был необыкновенный. Во всей округе ни у кого не росло столько роз, сколько в саду у Натаван халы, и казалось что все соловьи Шуши слетаются сюда, чтобы спеть свои песни этим прекрасным цветам.

В

Натаван хала спросила:

— Аббас, сынок, будешь чаю?.

Но Аббас, спев свою грустную песнь, заснул от усталости на траве под деревом тута. Натаван хала подложила ему налчу* под голову и прикрыла его своим тонким калагаи*:

Р

— Спи сынок, а я пока соберу лепестки роз на варенье.

Спит Аббас и слышит во сне, как бутон розы, качая своей нежной и хрупкой головкой, причитает, а лепестки соседних роз опадают на землю, и плачут кровавыми слезами. Бутон розы был очень похож на личико одной девочки-беженки, которую он привел в дом. Грустно посмотрев на Аббаса, бутон вдруг заговорил:

А

— Тяжко мне на этом свете Аббас, никогда я не расцвету, не видать мне больше яркого солнца, не слышать мне пения моего соловья, не будет у нас больше Родины, отберут нашу землю враги, сожгут твой дом и наш сад, затопчет враг траву зеленую, перебьет всех соловьев в Шуше.

и

Страшно стало Аббасу за землю свою:

— Не печалься моя милая, разве сможет враг атаковать нашу гору, вовек ему не подняться до этих высот. Эта земля священная.

— Нет, Аббас, промолвил бутон-почему тогда не прилетает ко мне мой любимый?

Л

Раскрою тебе свою тайну. Не всегда я была розой, ведь я дочь шаха Ибрагим хана, Агабеим ханум. Не отдал меня отец за любимого, хотел выдать за соседнего шаха, но я попросила Всемогущего

*Налча - маленькая подушечка

*Калагаи - национальный шелковый женский платок

11

18 avqust 1993

F Аллага, чтобы он дал мне крылья. Аллах услышал мою мольбу, но превратил меня не в птицу, а в розу, отца за жестокий нрав в шипы, а бедного юношу в соловья.

О, Аббас велико мое горе! Вот уже несколько дней не прилетает мой соловей, который поёт громче всех в этом саду. Но горюю я не только из-за себя, меня огорчает участь моего народа. Я знаю, как помочь ему. Найди волшебную рубаху моего деда Панахали хана Джеваншира. Только найдя эту рубаху, можно сшить и другие такие же. Твоя мама Натаван хала и все женщины Азербайджана пусть научатся шить такие рубахи. Но помни, они шьются долго, в них таинственная сила, на ней вышиваются суры из Корана, женщины поют колыбельные и народные песни, рассказывают ей легенды и национальные сказания о героях моего народа. Наденьте их, и тогда вы сумеете одолеть коварного врага.

Z Аббас слушал этот нежный бутон и душа его стала волноваться. Страшно ему стало от этих предупреждений, ведь ему и всему его народу в голову не придет отнимать чьи-то земли. Разве мало врагу своих земель?

— Почему ты ведешь такие горькие речи? — спросил Аббас у хрупкого бутона.

— В твоём доме несчастные сиротки-беженки, разве это не урок для твоего народа? Послушай, как завывает ветер и гонит черные тучи в Шушу. Не слышны соловьи, они все умолкли, — так ответил ему розовый бутон.

U Жутко стало Аббасу, вскрикнул он от одиночества, боли и тоски, и проснулся. Сон этот был, как явь. Но из дома доносились голоса беженок и матери.

Задумался Аббас:

— «К чему бы этот сон?». Ведь стоит подумать, почему гонят его братьев и сестер с родных земель, зачем отнимают земли его отцов и прадедов?

— Аббас, иди пить чай, — позвала его мать.

L — Натаван хала, почему соловьи замолкли в саду? — со страхом и диким ужасом в глазах, промолвили девочки.

— Ана, а ведь на самом деле не слышны трели соловьёв, и все розы почему-то склонили свои головки, — сказал Аббас.

— Дети, не обращайтесь внимания, сейчас уже солнце близится к закату, а утром они снова запоют. Давайте пить чай. Утро вечера мудренее, подождём до завтра.

— *Они непременно запоют!*

Q Su satan Abbas, **Q**ızılıgül və Bülbül haqqında nağıl.

Biri var idi, biri yox idi Abbas adlı su satan oğlan var idi. Bütün günü o Karvan sarayda su satmaqla məşğul olardı. Yayda, uzaq ölkələrdən yüklü karvanlar gəlib keçəndə o səhər açıldan ta gün batanaqədək yadellilərə su satmaqla məşğul olardı. Hər tərəfdən səslər ucalardı:

— Abbas, su gətir, tez ol, özü də buz kimi olsun, hara cəhənnəm oldun, susuzluqdan dilim-dodağım yandı, — deyə karvanbaşılar qışqırdı. Elə ki, suyu içib, yanğılarını yatırdılar, yenidən düşərdilər onun üstünə:

— Sənin suyun istidir, həm də çirklidir, onu hansı cəhənnəmdən gətirmisən. Bütün bunları ona görə deyərdilər ki, suçunun pulunu verməsinlər. Ona görə də bütün o günün ağır əziyyətindən əldə etdiyi pula ailəsi üçün yalnız bə'zi ərzaq məhsulları ala bilirdi. O çox zülmərə dözürdü, amma hərdən qarşısına xeyirxah insanlar da çıxırdı. Belə kəslərin pulu da olmayanda axırıncı tikələrini onunla bölürdülər, minnətdarlıq dolu sözlər deyirdilər.

Bir dəfə o, iki kiçik qız gördü. Qızçıqlar əldən düşmüş, cırcındır paltarada idilər. Aclıqdan, susuzluqdan güclə ayaq üstə dururdular:

— Sizin valideynləriniz haradadırlar, siz bura necə düşmüşünüz? Abbas onlardan soruşdu. Qızlar əsə-əsə bildirdilər ki, onların valideynlərini ermənilər öldürüb, evlərini də yandırdılar, sağ qalanlar isə meşəyə qaçıb canlarını qurtarıblar. Onlar bu vaxt meşədə gilməyevə yığmışlar. Kəndliləri onlara valideynlərinin ölüm xəbərini çatdırıb, qızları özləri ilə götürüblər. Çoxlarının yolu ayrılmış, bacıları isə karvanbaşı uzunqulaqları sulayıb, yemləmək üçün özü ilə götürmüşdü. İndi o istirahət edir, onlar isə acından lap birtəhər olub dəhşətli dərəcədə nə isə yemək istəyirlər. Abbasın qızlara yazığı gəldi, gözləri yaşardı. Hələ ki, karvanbaşı yatmışdı, o qızları öz evinə gətirdi. Evdə onun anası Natavan xala qızları yedirdi, Abbasın bacılarının paltarlarından onlara verib əyinlərini dəyişdirdirib yatırdı. Həmin gün Abbas qərara gəldi ki, bu gün daha su satmağa getməsin, ola bilər ki, kimsə onun qızları apardığını görüb eləmiş olar.

Elə buna görə də, bu isti yay günlərində o birinci dəfə idi ki, istirahət etmək imkanı əldə edirdi.

Yamyaşıl otlarla örtülmüş, ətirli qızılıgüllərin ətrafında bülbüllər uçuşan həyəət çıxanda, o birdən oxudu. Oxuduğu nəğmə bədbəxt yemələr, yanmış evlər, əzab-əziyyət çəkən xalq haqqında idi. Natavan

Z

xala bildirdi ki, onun oğlunun gözəl səsi var. Lap Şuşanın bülbülləri kimi cəh-cəh vurur. Onların bağı da qeyri-adi idi. Abbas böyük məhərrətə güllərə qulluq edirdi:

-Abbas, oğul, çay içəcəksən?

Amma Abbas öz qəmli nəğməsini oxuyub yorğunluqdan artıq yuxuya getmişdi. Natəvan xala elə yatdığı tut ağacının altındaca gətirib onun başının altına döşəkcə qoydu. Üstünə öz nazik kələğayısını sərrib, pıçıldadı:

- Sən yat oğul, mən də gedim qızılgül yığım, mürəbbə üçün.

Elə buradaca Abbas yatır və qərribə bir yuxu görür. O, rüyada eşidir ki, qızılgülün qönçəsi öz zərif başını yelləyərək ağı deyir, qonşu güllərin ləçəkləri yerə tökülür və onlar gözlərindən qanlı yaş tökürlər. Gülün qönçəsi Abbasın evə gətirdiyi qaçqın qızlardan birinə az bənzəyirdi ki, kədərle Abbasa baxıb, qönçə dillənir.

- Mənə bu həyatda yaşamaq çox çətindir. Abbas, mən heç vaxt açılıb gül olmayacağam, mən heç vaxt parlaq Günəşi görməyəcəyəm, bülbülümün nəğməsini eşitməyəcəyəm. Bizim bir daha Vətənimiz olmayacaq, torpağımızı düşmənlər alacaq, evlərimizi yandıracaq, bağlarımızın yamyaşıl otunu ayayqları altında əzəcək, Şuşanın bütün bülbüllərini qırıb məhv edəcəklər.

Abbas öz torpağına görə çox narahat oldu:

- Qorxma, əzizim, məgər düşmən bizim dağlarımızı ala bilermi? Yox, heç vaxt. Onlar Şuşanın yüksəkliyinə qalxa bilməzlər. Bu müqəddəs torpaqdır.

- Yox Abbas, - qönçə dilləndi, - niyə onda mənim sevgilim uçub yanıma gəlmir. Mən öz sirrimi sənə açım. Mən həmişə qızılgül olmamışam, axı mən İbrahim xanın qızı Ağabəyim xanımam. Atam məni öz istədiyimə verməyib qonşu şahla nişanlamaq qərarına gəldi. Mən də o qadir Allahdan xahiş etdim ki, mənə qanad versin. Allah dualarımı eşidib, məni qızılgülə çevirdi, atamı isə etdiyi qəddarlığa görə tikana, sevgilim isə bülbülə döndü. Ah, Abbas, mənim dərdim böyükdür, məni xilas et. Babam Pənahəli xanın sehrli köynəyini tap. Qoy sənın anan Natəvan xala və Azərbaycanın bütün qadınları belə köynəklər tikməyi öyrənsinlər. Amma yadda saxla, onda sehrli güc var, onun üstünə Müqəddəs Quranın ayələri əllə toxunulur, qadınlar laylalar deyir, bayatılar söyləyirlər, ona mənim xalqımın əfsanələrini və rəvayətlərini söyləyir, xalqımın qəhrəmanları haqqında danışırlar. Geyin o köynəkləri, onda siz o düşməne qalib gələ bilərsiniz.

Abbas bu qönçəni dinlədikcə qəlbi rıqqətə gəlir, həm də

14

25 oktyabr 1993

Q

qəzəblənirdi. Axı, nə onun, nə də bu zülmətlər görmüş xalqın heç kəsin torpağında gözü yox idi. Məgər düşməne öz torpağı azlıq edirdi:

- Niyə sən belə kədərli şeylər danışırsan? Abbas zərif qönçədən soruşdu.

- Sizin evinizdə yazıq qaçqın yetim qızlar var. Məgər bu sənın xalqın üçün dərs deyil?! Dinlə, gör külək necə uğuldayır, qara buludları Şuşanın üstünə qovur, bülbüllər susublar, -deyə qönçə cavab verdi.

Eşitdiklərindən Abbas dəhşətə gəldi. Kədərdən və qəhərdən çısqırdı, yuxudan ayıldı. Yuxu necə də gerçəyə oxşayırdı. Evdən qaçqın qızların və anasının səsi gəlirdi. Abbas düşündü:

- Bu nə yuxu idi belə. Doğrudan da, fikirləşmək lazımdır, axı niyə onun bacı və qardaşlarını doğma torpaqlarından qovublar. Axı niyə dədə-babalarının torpaqlarını onların əlindən

A

R

alırırlar.

- Abbas, gəl çay iç, -deyə anası onu səslədi.

- Natəvan xala, niyə bağda bülbüllər susub? - qorxu və dəhşət içində qızlar dilləndi.

- Ana, doğrudan da, bülbüllərin cəh-cəhi eşidilmir, güllər isə başlarını aşağı əyiblər, - Abbas dedi.

- Uşaqlar, fikir etməyin, indi günortadır. Səhər onlar yenidən oxuyacaqlar. Gəlin çay içək. Gecənin xeyrindənsə, səhərin şəri yaxşıdır. Sabahı gözləyək.

- Onlar mütləq oxuyacaqlar!

A

B

A

Ğ

F. Köçəri adına
Azərbaycan Dövlət Uşaq
KİTABXANASI
INV. № 86666

15

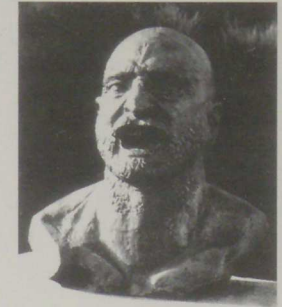
MÜNDƏRİCAT
ОГЛАВЛЕНИЕ

Легенда о соловье и розе	1
Bülbül və qızılgül haqqında əfsanə	1
Продавец воды	4
Su satıcısı	4
Памятник	5
Abidə	5
Беженки	6
Qaçqınlar qızlar	6
Старый Карабахец	7
Qoca Qarabağlı	7
Волшебная рубаха	
Панахали хана Джеванджирова	8
Rənahəli xan Cavanşirin	
Sehrli köynəyi	8
Сказка о продавце воды	
Аббасе, соловье и розе	10
Su satan Abbas, bülbül və qızılgül haqqında nağil	13

Qarabağ ağrısını unutma.
Не забудь боль Карабаха.

A.
C59

Qarabağın ağrısı
Heykəltaraş Emin Kuliev

Боль Карабаха
Скульптор Эмин Кулиев

Məktəb proqramı
ibtidai və yuxarı sinif şagirdləri üçün
dərsdən kənar oxu kitabı.
Школьная программа,
Книга по внеклассному чтению
для начальных и средних классов.

На титульном листе:
"Соловей и роза".
Мирза Иравани Қадым.
Аз.Гос.Музей.Искусств им. Р.Мустафаева.
"Продавец воды".
Аббас Хусейни, 1907.
АзГосМузей Искусств им. Р.Мустафаева.
Молла Панах Вагиф стр.1.
Микаил Абдуллаев стр.1.
Азербайджанка в чадре (неиз. худ, стекло XIX век).

Titul vərəqində:
"Bülbül və qızılgül".
Mirzə İravanı Qədim.
R. Mustafayev adına Az.Döv.İncəsənət Muzeyi.
"Su satıcısı".
Abbas Hüseyni, 1907.
R. Mustafayev adına Az.Döv.İncəsənət Muzeyi.
Molla Panah Vaqif səh.1.
Mikail Abdullayev səh.1.
Azərbaycanlı qız çadradı (nəm. rəs. şüşə XIX əsr).

«Сказка о продавце воды Аббасе, соловье и розе»
Из серии: «Человек оставляет следы».
Редактор и автор **Аманова Солмаз**.
Перевод: **Севиндж Нурукызы**
Технический редактор Гусейнов Рауф
Подписано к печати 22.08.2002, Заказ №100
Тираж 5000 экземпляров.
16 стр. Бумага глянцевая.
г. Баку,
Oscar 2002.

"Bülbül və Qızılgül"
"İnsan iz qoyur" seriyasından uşaqlar üçün
dərsləndirən mütaliə kitabı.
Redaktor və müəllif **Amanova Solmaz**.
Tərcüməçi **Sevinc Nuruqızı**
Texniki redaktor **Hüseynov Rauf**
Çapa imzalanıb 22.08.2002, Sifariş №100
Tiraj 5000 ədəd
16 səh, Kağız təbəşirli.
Çap **Oscar** nəşriyyat-poliqrafiya müəssisəsi
Bakı şəhəri, tel: 30-23-10, 30-23-20
Oscar 2002.

15BN5-8020-1571-3
4901000000
A M-07(120)-2002

© Солмаз Аманова
2002г.

